

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ «ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ» Τομέας Νέων Ελληνικών

Δίκτυο Λογοτεχνικών Κειμένων Πρώτη Μεταπολεμική Γενιά

Συντάκτης: Γιάννης Ι. Πασσάς

Σκέφτομαι τον πατέρα μου Γιώργος Ιωάννου

Εισαγωγικό σημείωμα

Ο Γιώργος Ιωάννου (1927-1985) ήταν πεζογράφος της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς. Το κείμενο προέρχεται από το βιβλίο «Εφήβων και μη», που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις «Κέδρος» το 1984.

Κάθομαι καμιά φορά και κάνω κάτι λογαριασμούς, που σε έναν άλλον, ακόμα και παρόμοιο μου, θα φαινόταν ίσως αρκετά περίεργοι. Προσπαθώ να βρω πόσοι από τους γνωστούς μου — και λέγοντας γνωστούς μου, εννοώ φίλους, γνώριμους, γείτονες, ακόμα και ανθρώπους που δε με ξέρουν, ενώ εγώ κάπως τους ξέρω, δηλαδή δεν τους έχω απλώς ακουστά — πόσοι από αυτούς δουλεύουν και πόσοι δε δουλεύουν. Και για να προφυλάξω τον εαυτό μου, να μη μεγαλοποιώ τα πράγματα, προσπαθώ να κινούμαι πολύ μεθοδικά, μια και το ζήτημα τόσο με ενδιαφέρει. Επειδή δεν έχω στη διάθεσή μου στατιστικές, ούτε άλλωστε έχω σ' αυτές εμπιστοσύνη, εξετάζω τους ανθρώπους μέσα σε πλαίσια που παρουσιάζουν σταθερότητα και όχι ρευστότητα πληθυσμιακή. Πιάνω πολυκατοικίες ολόκληρες, που είτε έχω κατοικήσει σ' αυτές ή κατοικώ, είτε βρίσκονται απέναντί μου, πολύ κοντά μου, και γνωρίζω πολλά για την κατάσταση των ενοίκων τους. Τους εξετάζω κατά οικογένειες, τους εξετάζω και κατά άτομα. Και, τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγω είναι πάντοτε συνταραχτικά ομοιόμορφα. Οι περισσότεροι από τους ανθρώπους αυτούς δε δουλεύουν,

και σε πολλές οικογένειες συμβαίνει να μη δουλεύει κανένας τους. Και όμως, όχι μόνο δε ζουν χειρότερα από μας, που δουλεύουμε, μπορώ να πω, συνεχώς, αλλά ζουν πολύ ή και απείρως καλύτερα. Και μιλώ για μεσοαστικές γειτονιές και μεσοαστικές ή και μικροαστικές συνάξεις, και δεν πάει ο νους μου σε γειτονιές πλουσίων, με θρυλικά πια ονόματα, που με τα καμώματά τους θα φάνε όλη την τάξη τους καμιά ώρα, γιατί εκεί τα φαινόμενα αυτά είναι αυτονόητα και αναλυμένα κατά τρόπο εξαιρετικά επίμονο και μονότονο από τους διάφορους θεωρητικούς.

Κάθε πρωί λοιπόν είμαι από τους πολύ λίγους, που ξεκινούν την ίδια ώρα από την γειτονιά για τη δουλειά τους, και φυσικά ξέρω πια όλους αυτούς τους πολύ λίγους, όπως κι αυτοί εμένα, ξέρω το βάδισμα και το ρυθμό τους, ξέρω πότε έχουν αργήσει και πότε μπόρεσαν να φύγουν πέντε δέκα λεπτά πιο νωρίς, οπότε βαδίζουν με την άνεση των ανθρώπων που τους περιμένει ένα κανονικό «καλημέρα», τόσο που κι εγώ ο αργοπάτητος τους προσπερνώ, ώσπου να ενωθούμε με τα μεγάλα ποτάμια των εργαζομένων, που κατεβαίνουν απ' την Ακαδημίας, Πανεπιστημίου και Σταδίου, και να πάψουμε — εγώ τουλάχιστον — να νιώθουμε σαν κάτι το ιδιαίτερο.

Δε θέλω να πω ότι ζηλεύω αυτούς που δεν εργάζονται, τους λυπάμαι μάλλον, ανησυχώ για την πνευματική και σωματική υγεία τους, που αποκλείεται να είναι καλή, και θα 'θελα, αν περνούσε από το χέρι μου να τους έβγαζα από τη θέση τους αυτή, που προκαλεί τον οίκτο, αλλά και τη βαθιά αγανάκτηση. Όχι τη ζήλια, όπως, θαρρούν οι ίδιοι, στην προσπάθειά τους όλα να τα μικρύνουν, μα τη βαθιά αγανάκτηση.

Αλλά, επίσης, λυπάμαι, κλαίω μέσα μου, όταν σκέπτομαι τον πατέρα μου και όλους τους ομοίους του, χθεσινούς και τωρινούς — γιατί, βέβαια, ο πατέρας μου δεν αποτελούσε καμιά ιδιαίτερη περίπτωση — κλαίω για τη φοβερή δουλειά, την άπειρα σκληρή δουλειά, την επικίνδυνη δουλειά, την ακατάπαυστη, που ήταν υποχρεωμένος να κάνει, για να του δώσουν στο τέλος ένα μισθουδάκι, που μας έφτανε δε μας έφτανε ως τις 25 του μηνός. Τις υπόλοιπες πέντε ή έξι μέρες — γιατί ακόμα κι αν τραβούσε 31 ο μήνας, είχε αυτό σημασία για μας, και ο Φλεβάρης ήταν ό πιο αγαπητός — τις περνούσαμε μέσα σε φοβερή στέρηση αλλά και στυγνή αξιοπρέπεια. Όλα, ακόμα και η μετάβασή μας με το τραμ κάπου, αναβάλλονταν για τις πρώτες μέρες του μήνα.

Και όμως ο άνθρωπος μας δούλευε σαν το σκλάβο, δεν είχε ώρα πηγασιμού και ερχομού, δεν ήξερε τι θα πει κρύο ή ζέστα, χιόνι ή βροχή, καθώς ως θερμαστής δούλευε το φτυάρι σε κείνη την ανοιχτή από πίσω μεριά ατμομηχανή, που την πήγαινε, με τα δικά του μπράτσα και μόνο, στη Φλώρινα, στη Δράμα, στην Αλεξανδρούπολη ή στη Λάρισα.

Και ξαναλέω· στη θέση του ήταν άπειροι, όχι μόνο σ' αυτή τη δουλειά, αλλά και σε πολλές άλλες παρόμοιες. Εγώ όμως που δεν είμαι ούτε κοινωνιολόγος ούτε θεωρητικός καμιάς κοσμοθεωρίας — και ούτε θέλω να είμαι — μιλώ από τα απτά αυτά που ξέρω, φωτισμένα, βέβαια, από κάποιον κρυφό φωτισμό.

Ο άνθρωπος αυτός τελικά πέθανε στο διάδρομο ενός νοσοκομείου, τη μόνη και τελευταία φορά που χρειάστηκε να καταφύγει εκεί.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σου, τα βασικό θέμα του κειμένου. Τι σε οδήγησε στο συμπέρασμα αυτό; Πιστεύεις ότι διατηρεί την επικαιρότητά του στις μέρες μας; (150 έως 200 λέξεις)